

Załącznik do uchwały XV.164.16
Rady Miasta Elku
z dnia 23 lutego 2016r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2016**

SPIS TREŚCI:

I.	WPROWADZENIE.....	3
1.1	Postanowienia ogólne.....	4
II.	DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA EŁKU.....	5
2.1.	Wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonej diagnozy.....	6
III.	GŁÓWNY PROBLEM.....	9
IV.	GŁÓWNY CEL PROGRAMU.....	10
V.	CELE STRATEGICZNE	10
VI.	SPOSOBY REALIZACJI I WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELÓW.....	11
VII.	PODMIOTY REALIZUJĄCE MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	17
VIII.	ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	17
IX.	DZIAŁANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	18
9.1.	Charakterystyka działań oraz organizacji Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	18
9.2.	Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	19
X.	EWALUCJA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	20
XI.	MONITORING REALIZACJI PROGRAMU.....	20
XII.	PRELIMINARZ WYDATKÓW MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	21
XIII.	ZAŁĄCZNIK NR 1.....	22
13.1.	Struktura i działalność Poradni Rodzinnej na rok 2016.....	23
XIV.	ZAŁĄCZNIK NR 2.....	24
14.1.	Standard Punktów Konsultacyjnych.....	24
14.2.	Standard jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach	26
14.3.	Standard zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.....	27
14.4.	Standard systemu wsparcia w mieście Ełku.....	28
		2

I. WPROWADZENIE

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 zawiera zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które będą realizowane przez ełcki samorząd. Forma tych działań dostosowana jest do aktualnych potrzeb lokalnych i w pełni wykorzystuje zasoby posiadane przez miasto - w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień.

Działania zawarte w niniejszym Programie ukierunkowane są w szczególności na ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, permanentny rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości dotyczący tej tematyki, a także doskonalenie współpracy pomiędzy osobami i instytucjami.

Niniejszy program uwzględnia działania związane z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywania problemów alkoholowych, skierowanych do mieszkańców miasta Ełku. Ponadto zawiera on działania o charakterze profilaktyczno – informacyjnym, których celem jest propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę negatywnych postaw przy użyciu sprawdzonych oraz rekomendowanych programów profilaktycznych, stanowiących jednocześnie odpowiedź na potrzeby lokalnego środowiska. Program ten zakłada także realizację zadań wchodzących w zakres profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Ponadto uwzględnia system działań pomocowych, skierowanych do osób uzależnionych, osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, jak również do ich rodzin.

W celu zapewnienia skuteczności i efektywności wyżej wymienionych działań, należy uwzględnić, iż mają one charakter długofalowy i stanowią kontynuację konsekwentnych oraz systematycznych działań realizowanych na terenie naszego miasta.

1.1. Postanowienia ogólne

W roku 1996, zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gminy mają obowiązek realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zgodnie z zapisem art. 4¹ przywołanej ustawy „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”.

Do opracowania wstępnego projektu programu oraz jego wersji ostatecznej, a także określenia kierunków działań zawartych w niniejszym Programie, zarządzeniem Nr 433/2015 z dnia 27 listopada 2015 r. powołany został Zespół ds. opracowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W jego skład wchodził, m.in. przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku, Sądu Rejonowego w Ełku, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku, Powiatowej Komendy Policji w Ełku, Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Ełku, Straży Miejskiej, a także innych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w naszym mieście.

Podstawą do nakreślenia kierunków działań niniejszego Programu, oprócz przywołanej wyżej ustawy jest także Diagnoza Problemów Społecznych Miasta Ełku na temat: „Alkohol – Narkotyki – Uzależnienia Behawioralne”, a także wiążące się z tym problemy społeczne.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016, wpisuje się w obszary, cele i zadania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2008 – 2018”, przyjętej uchwałą Nr XXIX/290/08 Rady Miasta Ełku z dnia 25 listopada 2008 r.

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, niniejszy Program stanowi integralną część „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2008 – 2018”.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA EŁKU

W okresie od grudnia 2015 r. do stycznia 2016 r. na zlecenie Urzędu Miasta Ełku przeprowadzono diagnozę problemów społecznych nt. „Alkohol – Narkotyki – Uzależnienia Behawioralne”.

Badania prowadzone były wśród uczniów klas III gimnazjów oraz klas II szkół ponadgimnazjalnych. Badaniami objęte zostały wszystkie szkoły z terenu miasta Ełku, jak i dorośli mieszkańcy miasta.

Badania prowadzone były metodą ilościową, w oparciu o specjalnie skonstruowany kwestionariusz ankiety. Przebadano 1000 uczniów ww. szkół oraz 300 dorosłych mieszkańców Ełku.

Przeprowadzona diagnoza zawiera informacje pozyskane z kluczowych jednostek, działających w obszarze uwzględniającym zakres jej tematyki, m.in. Urząd Miasta Ełku, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowej Policji w Ełku, Poradnia Rodzinna przy Urzędzie Miasta Ełku, ełckie szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, a także organizacje pozarządowe z terenu miasta Ełku.

Należy podkreślić, iż przeprowadzona diagnoza społeczna odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Dotyczy ona zjawisk, które powodują, że istotne potrzeby społeczne nie mogą być zaspokajane. Informacje zawarte w przeprowadzonej diagnozie pozwalają na realne i adekwatne zaplanowanie oraz realizację działań, służących środowisku lokalnemu. Ponadto pomagają w sposób rozsądny i optymalny wykorzystać posiadane zasoby – finansowe, i instytucjonalne.

Biorąc pod uwagę fakt, że diagnozowanie problemów społecznych jest podstawą każdego działania służącego ich rozwiązaniu, a co za tym idzie, lepszemu zaspokajaniu potrzeb i poprawie jakości życia lokalnego społeczeństwa, opracowano wnioski oraz rekomendacje, wynikające z przeprowadzonej na terenie Ełku diagnozy problemów społecznych.

2.1. Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej diagnozy

Tworząc diagnozę problemów społecznych dla miasta Ełku od początku podejmowanych zadań z tym związanych, zespół zaangażowany w realizację miał na uwadze, że jest to niezbędny element tworzenia programu profilaktyki o szerokim spektrum oddziaływania.

Diagnoza i jej interpretacja mają przyczynić się do opracowania programu profilaktyki, który uwzględnia specyfikę miasta i jego mieszkańców. Redagując zalecenia i rekomendacje wykorzystane zostały standardy uniwersalne, ogólnokrajowe - *Polski System Rekomendacji Programów Profilaktycznych oraz Promocji Zdrowia Psychicznego* oraz badania na gruncie europejskim - *Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA)*. Bezwzględnie, diagnoza problemów i potrzeb lokalnych jest konieczna jako uzupełnienie tych danych do realizacji działań w obszarze profilaktyki w mieście Ełku.

Poniższa tabela przedstawia aktualną sytuację w mieście Ełku oraz wnioski i zalecenia wynikające z przeprowadzonej diagnozy. Były one niezwykle przydatne i wykorzystane do aktualizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dane zawarte w tabeli, w formie skondensowanej- hasłowej, następnie kluczowe zagadnienia są opisane bardziej szczegółowo w celu szerszego wykorzystania.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ W EŁKU	
Dotychczasowe działania	Rekomendowane działania
CEL	
Promocja zdrowia, zwalczanie patologii, wzbudzenie lęku przed konsekwencjami	Promocja zdrowia
PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA	
Uświadomienie skutków używania przede wszystkim substancji psychoaktywnych.	Sięganie do przyczyn używania substancji psychoaktywnych oraz zachowań związanych z uzależnieniami behawioralnymi, systemowe rozwiązania z uwzględnieniem innowacyjnych form profilaktyki, praca z rodziną, środowiskiem
SPODZIEWANE EFEKTY	
Wiedza o skutkach używania substancji psychoaktywnych i negatywna postawa wobec ich używania	Umiejętności społeczne, budowanie poczucia własnej wartości, uporządkowanie systemu wartości
FORMA ODDZIAŁYWAŃ, CZAS I ZAKRES DZIAŁANIA	
Akcyjne działania głównie kierowane do młodzieży, innowacyjne formy profilaktyki np. streetworking, początki działań dotyczących uzależnień behawioralnych, niska aktywność wśród nauczycieli przeszkolonych do prowadzenia programów profilaktycznych.	Dialog i aktywne uczestnictwo wielu podmiotów, zwiększanie innowacyjnych form profilaktyki, programy środowiskowe (np. streetworking) wprowadzanie programów profilaktycznych aktywizujących całe rodziny, realizacja działań profilaktycznych na długo przed statystyczną inicjacją substancji psychoaktywnych, wprowadzanie programów dotyczących uzależnień behawioralnych, wzmacnianie kompetencji realizatorów działań profilaktycznych, systematyczne i długofalowe działania i ich standaryzacja
REALIZATORZY	
Prelegenci, eksperci, byli narkomani i alkoholicy, teatry profilaktyczne	Odpowiednio przygotowani nauczyciele, liderzy młodzieżowi, terapeuci, psychologowie
Kontrola efektów - ewaluacja	
Nie wymagana	Konieczna na każdym etapie działań

Celem profilaktyki powinno być promowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Jak wynika z najnowszych badań ogólnokrajowych i potwierdza się w diagnozie dla miasta Ełku jakiegokolwiek

demonizowanie wszystkich substancji psychoaktywnych jest nieskuteczne i budzi, szczególnie w młodych odbiorcach reakcje niepożądane. **Podstawowym założeniem** programów profilaktycznych dotychczas było głównie uświadomienie skutków i konsekwencji używania substancji psychoaktywnych. W nowoczesnym podejściu należy przede wszystkim skupić się na przyczynach zachowań autodestrukcyjnych w myśl zasady, że to nie narkotyk, alkohol czy inne substancje są groźne, tylko pewne braki tkwiące w człowieku i w działaniach profilaktycznych należy wzmacniać rozwój umiejętności społecznych i psychologicznych. Warunkiem skutecznej profilaktyki jest skoordynowane działanie skierowane na najważniejsze czynniki ryzyka, tkwiące zarówno w samej jednostce, jak i w jej otoczeniu społecznym.

Bardzo ważnym elementem realizacji programu profilaktyki jest **forma oddziaływań, czas i zakres oddziaływań**. Jak wynika z diagnozy, ogromna większość badanej młodzieży i rodziców nigdy nie korzystała z tego typu działań. Przyczyn jest wiele, ale za najważniejszą należy uznać czynnik ludzki. Szkoły mają obowiązek realizacji programów profilaktycznych wynikający z ustawy, jednakże jak donoszą badania ogólnopolskie i potwierdzają dane z diagnozy przeprowadzonej w Ełku, profilaktyka w szkołach realizowana jest w niewystarczającym wymiarze. Pomimo działań prowadzonych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku, mających na celu przygotowanie kadry nauczycielskiej z kompetencjami profilaktycznymi i przeszkolenie z zakresu prowadzenia kilku programów rekomendowanych, aktywność ich w tym obszarze jest incydentalna. Warto tutaj podkreślić również znikome zaangażowanie rodziców. Konstruując program profilaktyczny należy wdrażać dostosowane programy o wczesnym oddziaływaniu już w klasach 1-3, gdzie zaangażowanie rodziców jest znacznie większe niż w późniejszym okresie edukacji swoich dzieci. Szkoła ma możliwość realizacji profilaktyki przede wszystkim wynikającego z czasu jaki dzieci i młodzież w niej spędzają. W myśl nowych problemów społecznych i trendów w działaniach profilaktycznych należy wprowadzać nowe oraz rozwijać i wzmacniać już istniejące programy środowiskowe. Są one doskonałym uzupełnieniem tradycyjnych, zreformowanych form profilaktyki. W Ełku organizacje pozarządowe realizują programy, które koncentrują się na wzmacnianiu zasobów i rozwoju potencjału młodych osób angażując ich w wiele działań. Programy realizowane na terenie miasta Ełku rozwijające wolontariat czy streetworking mają wymiar profilaktyczny i w ocenie wielu młodych ludzi oraz ich rodziców są skuteczne i przede wszystkim są odpowiedzią na ich potrzeby oraz dają im możliwość rozwoju. Bardzo ważne jest, aby rozwiązania służące poprawie jakości działań profilaktycznych były systemowe, czyli oddziaływujące równolegle na jednostkę, rodzinę, społeczność lokalną, środowisko. Konieczne są również systematyczne i długofalowe działania, które są znacznie bardziej skuteczne niż działania akcyjne. Zarówno młodzież jak i dorośli w ankietach zwracali uwagę na incydentalne działania prowadzone głównie w szkołach, które w ich ocenie, są mało skuteczne. Jednocześnie deklarują chęć udziału w innowacyjnych programach

profilaktycznych wypracowanych w oparciu o dialog społeczny.

Realizatorzy w zależności od poziomu profilaktyki powinni posiadać różne predyspozycje i kompetencje. W profilaktyce uniwersalnej prowadzonej głównie w szkołach należy korzystać z nauczycieli, którzy mają do tego gotowość oraz młodzieżowych liderów, którzy są wiarygodni i akceptowani przez młodych odbiorców. W pracy z rodzicami warto posilkować się specjalistami z dziedziny profilaktyki i terapii. W profilaktyce selektywnej i wskazującej, gdzie odbiorcami są tzw. grupy ryzyka oraz osoby używające substancji psychoaktywnych należy korzystać z doświadczonych terapeutów, psychologów, socjoterapeutów. Jak wynika z informacji zebranych m.in. od osób pracujących w obszarze profilaktyki jest duże zapotrzebowanie na wzmocnienie kompetencji. Warto tutaj rozważyć szkolenia o charakterze uniwersalnym np. metoda dialogu motywującego.

Ewaluacja. Działania profilaktyczne zakładają powodowanie zmian w wiedzy, postawach zachowaniach młodych ludzi i ich rodzin. Niezbędne jest więc sprawdzanie, czy zmiany te rzeczywiście zachodzą i czy kierunek zmian jest pożądany, czy zrealizowano zakładane cele profilaktyczne i w jakim zakresie, co ułatwiało i co utrudniało realizację. Każdy program profilaktyczny, powinien podlegać metodycznej ocenie skuteczności, czyli ewaluacji.

III. GŁÓWNY PROBLEM

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez PARPA, populacja osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy jest szacunkowo cztery razy większa niż populacja osób uzależnionych od alkoholu i stanowi ok. 10% dorosłych mieszkańców Polski.

Osoby, które spożywają alkohol w sposób szkodliwy, mimo braku występowania u nich uzależnienia, ponoszą z tego powodu poważne konsekwencje, zdrowotne, społeczne oraz psychologiczne. Można prognozować, iż szkodliwe skutki picia alkoholu w przyszłości będą dotyczyły także osób, które piją alkohol w nadmiernych ilościach, co nierozdzielnie związane jest z modelem picia alkoholu, który niestety wciąż jeszcze wymaga intensywnej pracy nad jego zmianą¹.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych, problem główny niniejszego Programu określa się jako:

---

¹ Red. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 r.*, Warszawa 2015, s. 54.

**Ograniczanie spożywania napojów alkoholowych na terenie miasta Ełku oraz skutków
związanych z jego nadużywaniem.**

IV. GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Na podstawie postawionego wyżej problemu głównego sformułowano cel niniejszego Programu, który brzmi następująco:

**Zmniejszenie rozmiaru problemów alkoholowych w Ełku oraz radzenie sobie
z istniejącymi problemami.**

V. CELE STRATEGICZNE

- I. Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

VI. SPOSOBY REALIZACJI I WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELÓW

I. Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Organizowanie działań wspierających dla dzieci i młodzieży pochodzącej z domów z problemem alkoholowym.
3. Wspieranie działalności środowisk samopomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Sposób realizacji:

1. Rozszerzenie oferty terapeutycznej dla mieszkańców Ełku poprzez wykup świadczeń z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu w systemie leczenia zamkniętego.
2. Poradnia Rodzinna – strukturę Poradni Rodzinnej określa załącznik Nr 1:
  - a) Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin - porady specjalistyczne z zakresu psychologii, socjoterapii, pedagogiki, prawa, prowadzenie grup wsparcia dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, prowadzenie grup wsparcia dla kobiet współuzależnionych.
  - b) Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Narkotyków i ich Rodzin- porady z zakresu terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych.
3. Umożliwienie korzystania osobom uzależnionym i współuzależnionym z różnych form pomocy po zakończonej terapii poprzez dofinansowanie działań stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz wspierania osób uzależnionych i współuzależnionych w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2016.

4. Inne zadania z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, wynikłe w trakcie roku.

5. Stworzenie oferty skierowanej do młodzieży uzależnionej od środków psychoaktywnych oraz borykającej się z problemem uzależnień behawioralnych.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba pacjentów uzależnionych korzystających z programów terapeutycznych,
- liczba grup wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających,
- liczba porad i konsultacji indywidualnych udzielonych w Poradni Rodzinnej,
- liczba pacjentów po raz pierwszy zgłaszających się na leczenie do placówek odwykowych,
- liczba osób uczestniczących w programach terapii dla członków rodzin osób uzależnionych oraz zajęciach informacyjno-edukacyjnych.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020. Należy mieć jednak na względzie, iż nadużywanie alkoholu prowadzi do destabilizacji, a często rozkładu życia rodzinnego. Ponadto może generować również problem przemocy w rodzinie. Niezmiernie ważne jest zatem postawienie rzetelnej diagnozy i udzielenie kompleksowej pomocy – zarówno rodzinie, jak i jej członkom.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cele szczegółowe:

1. Wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych w szkołach dotyczących uzależnień.
2. Edukacja rodziców w zakresie stosowania metod rozpoznawania problemów u swoich dzieci.
3. Wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia.
4. Realizacja programu profilaktyczno – wychowawczego w środowisku otwartym.
5. Edukacja w zakresie bezpiecznego spożywania alkoholu przez dorosłych.
6. Podnoszenie umiejętności nauczycieli, pedagogów szkolnych w kierunku kreowania nowoczesnych systemów wspomagania uczniów i programów profilaktycznych.

Sposób realizacji:

Profilaktyka w szkole

1. Wspieranie działań i programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych – kontynuacja programów już realizowanych.
2. Wdrażanie i realizowanie nowych oddziaływań profilaktycznych np. debaty szkolne, spektakle, profilaktyczne programy autorskie.
3. Organizowanie wywiadówek profilaktycznych w szkołach gimnazjalnych – kontynuacja.
4. Inicjowanie w szkołach spotkań rodziców i nauczycieli w celu wypracowania wspólnych działań na rzecz dzieci i młodzieży.
5. Szkolenia dla pedagogów podnoszące kwalifikacje zawodowe z profilaktyki uzależnień.
6. Wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych na etapie wczesnoszkolnym.
7. Inne zadania z zakresu prowadzenia profilaktycznej działalności w szkołach wynikłe w trakcie roku.

Profilaktyka pozaszkolna

1. Realizacja programu profilaktyczno – wychowawczego „Daj mi szansę, ja też potrafię”, prowadzonego przez pedagogów ulicznych w środowisku otwartym na osiedlach i ulicach miasta.
2. Wspomaganie organizacji i świetlic zajmujących się dziećmi i młodzieżą z grup ryzyka, tworzenie grup wsparcia, konsultacje specjalistów.

3. Wspieranie imprez masowych promujących zdrowy styl życia bez uzależnień, organizowanych przez organizacje pozarządowe.
4. Kontynuacja programu „Mały sport na wielkich osiedlach” - tworzenie bazy do działań związanych z pracą pedagogów ulicznych.
5. Zakup materiałów i artykułów potrzebnych do realizacji programów profilaktycznych i pracy grup wsparcia (książki, artykuły papiernicze, czasopisma edukacyjne, kasety, płyty itp.).
6. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży szkolnej o charakterze sportowym przez organizacje pozarządowe.
6. Inne zadania z zakresu prowadzenia profilaktyki pozaszkolnej wynikłe w trakcie roku.

Edukacja publiczna

1. Współpraca z radiem, telewizją, prasą w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Funkcjonowanie strony internetowej, na której kontynuowane jest umieszczanie informacji z zakresu udzielanej pomocy przez Wydział Polityki Społecznej.
4. Organizacja imprez masowych o charakterze profilaktycznym i prorodzinnym.
5. Szkolenia grup zawodowych, które podczas wykonywania obowiązków służbowych stykają się z problemem alkoholowym, a w szczególności szkolenia z zakresu podejmowania dialogu motywacyjnego.
6. Inne zadania służące propagowaniu profilaktyki alkoholowej wynikłe w trakcie roku.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba dzieci i młodzieży objętych programem „Daj mi szansę, ja też potrafię”,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie problemów dotyczących uzależnień,
- liczba dzieci, młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych,
- liczba szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, w których prowadzone są programy profilaktyczne.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cele szczegółowe:

1. Aktywizacja i zapraszanie organizacji pozarządowych do realizacji zadań MPPiRPA.
2. Wspieranie działalności ruchów trzeźwościowych.
3. Wspieranie i współpraca na rzecz osób i rodzin wykluczonych społecznie w zakresie aktywizacji zawodowej oraz przywracania tych osób do pełnienia ról społecznych na rynku pracy w ramach działań realizowanych przez Centra Integracji Społecznej w Ełku.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu zapobiegania uzależnieniom oraz dofinansowanie projektów przez nich stworzonych dotyczących pracy z rodzinami zagrożonymi alkoholizmem.
2. Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych.
3. Wspomaganie grup, stowarzyszeń poprzez pomoc we wzmacnianiu procesu zdrowienia z choroby alkoholowej (imprezy bezalkoholowe, obozy terapeutyczne, rekolekcje trzeźwościowe).
4. Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej (KIS), Centrów Integracji Społecznej (CIS).

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba grup samopomocowych w mieście,
- liczba organizacji pozarządowych realizujących programy z zakresu profilaktyki i działań terapeutycznych, skierowanych do mieszkańców miasta (w ramach Otwartego Konkursu Ofert),
- ilość programów prowadzonych przez CIS, skierowanych do osób wykluczonych społecznie.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie dostępu do zakupu alkoholu przez osoby nieletnie.
2. Budowa lokalnej koalicji na rzecz zapobiegania sprzedaży napojów alkoholowych dla nieletnich.
3. Pomoc rodzinom, w których choroba alkoholowa spowodowała zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu.

Sposób realizacji:

1. Kontrolowanie przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, w miarę możliwości z przedstawicielami organów porządku publicznego.
2. Wizytowanie placówek co, do których zostały złożone wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie lokalizacji.
3. Wnioskowanie o wszczęcie postępowania wyjaśniającego celem cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nie przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.
4. Edukacja właścicieli i sprzedawców placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
6. Inne zadania związane z działalnością Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikłe w trakcie roku.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba kontroli przeprowadzonych w placówkach handlowych i gastronomicznych przez MKRPA,
- liczba wszczętych postępowań wyjaśniających,
- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie,
- liczba wydanych opinii (postanowień),
- liczba prowadzonych postępowań o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- liczba osób skierowanych do lekarzy biegłych,
- liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie,

VII. PODMIOTY REALIZUJĄCE MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Ełku ds. Profilaktyki Alkoholowej i Narkomanii.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Nr 1311/2014 Prezydenta Miasta Ełku z dnia 10 lutego 2014r., działająca w oparciu o Regulamin określający zasady jej funkcjonowania.
- Poradnia Rodzinna przy Urzędzie Miasta Ełku.
- Przychodnia Leczenia Uzależnień wchodząca w skład struktur „PRO – MEDICA” w Ełku Sp. z o.o. w zakresie prowadzenia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i osób współuzależnionych.
- Ośrodek Terapii Uzależnień w Starych Juchach.
- Ośrodek Terapii Uzależnień Oddział Dzienny w Ełku.
- Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Profesjonalnie przygotowani realizatorzy.
- Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna w Ełku.

VIII. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- Źródłem finansowania zadań MPPiRPA w Ełku są środki finansowe znajdujące się w budżecie miasta Ełku na 2016 rok (Dział 851 Rozdział 85154) pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i nie mogą być wykorzystane na inny cel.
- Preliminarz wydatków MPPiRPA na 2016 rok.

IX. DZIAŁANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

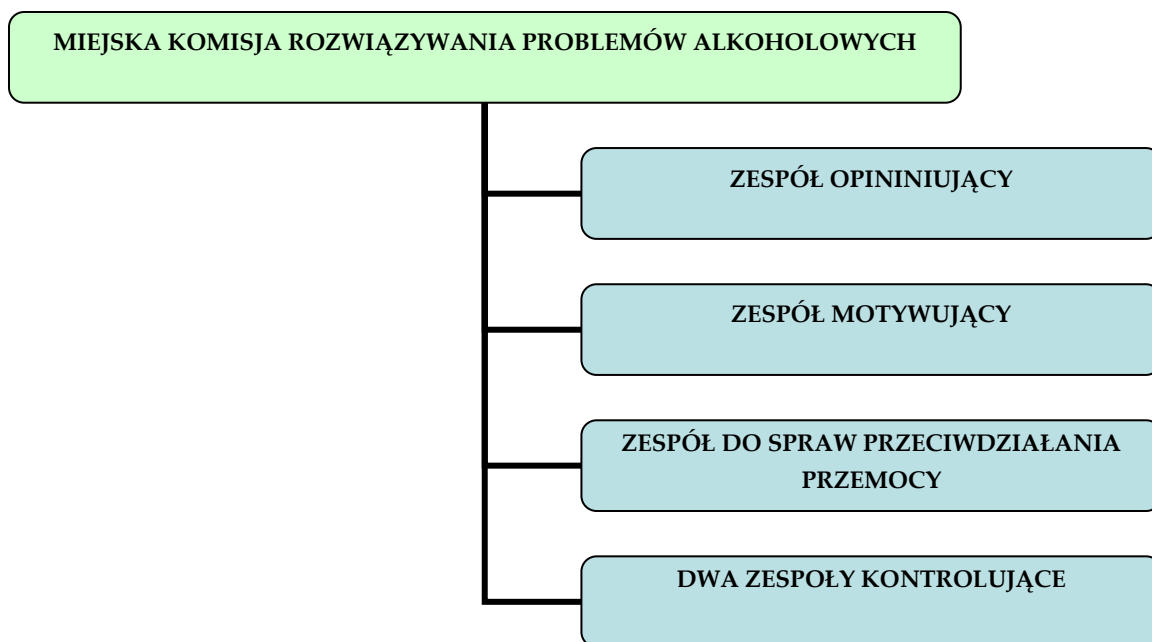
9.1. Charakterystyka działań oraz organizacja Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 oraz art. 25 i art. 26 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, do zadań własnych gminy należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Jej zadaniem jest podejmowanie działań mających na celu orzeczenie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Należy podkreślić, iż art. 21 przywołanej wyżej ustawy traktuje o zasadzie dobrowolności leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu. Zgodnie z zapisem tego artykułu wszelkie odstępstwa mają zatem charakter wyjątkowy i muszą być regulowane ustawą. Wyjątkiem od zasady dobrowolności jest instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego, na temat, której stanowią art. 24 – 36 omawianej ustawy.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku jest podzielona na zespoły, w których 11 członków wypełnia zadania przewidziane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zespoły te to:

- **Zespół opiniujący** (opiniowaniu wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach gastronomicznych i detalicznych)
- **Zespół motywujący** (w sprawach przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu)
- **Zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie** (współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)
- **Dwa Zespoły kontrolujące** (kontrola placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

**SCHEMAT ORGANIZACJI MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W EŁKU**

8.2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Ustala się wynagrodzenie członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości:

- 13% minimalnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Ministra PPiSS za poprzedni kwartał dla przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Komisji;
- 8% minimalnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Ministra PPiSS za poprzedni kwartał dla członków komisji.

a) za udział w posiedzeniu zespołu motywującego w sprawach przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu,

b) za udział w kontroli placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz kontroli realizacji MPPiRPA,

c) za udział w posiedzeniach zespołu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

d) za udział w posiedzeniach zespołu opiniującego wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach detalicznych i gastronomicznych,

e) za udział w dodatkowych działaniach zleconych przez Prezydenta Miasta Ełku.

Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie podpisu złożonego na liście obecności na posiedzeniu komisji lub jej zespołów.

X. EWALUACJA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ewaluacja służy ocenie skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji Programu. Stanowi również podstawę jego modyfikacji. Ewaluacja jest współczesnym wymogiem realizacji każdego programu profilaktyki.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie badań w zakresie:

- pełnego rozpoznania potrzeb populacji osób mających problemy alkoholowe w celu określenia priorytetu działań,
- monitoringu, dostępności, skuteczności, jakości oraz efektywności ekonomicznej różnych kategorii działań,
- monitoringu potrzeb i skuteczności działań profilaktyczno-terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży oraz monitoringu szkolnych programów profilaktyki.

XI. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

- Realizacja zadań ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok koordynowana będzie przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku oraz Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Sprawozdanie z wykonania w danym roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedłożone zostanie Prezydentowi Miasta Ełku w terminie do 31 marca roku następnego.

XII. PRELIMINARZ WYDATKÓW MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2016 ROKU

Podział środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Kwota
<u>Cel I</u> – Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	421 485 zł
<u>Cel II</u> – Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.	408 515 zł
II. Środki przeznaczone na działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	100.000 zł
RAZEM	930.000 zł

XIII. ZAŁĄCZNIK NR 1

12.1. Struktura działalności Poradni Rodzinnej na rok 2016.

MIEJSCE DZIAŁANIA: Ełk, ul. Małeckich 3 lok. 32

ZASADY FUNKCJONOWANIA PORADNI RODZINNEJ: Poradnia Rodzinna udziela nieodpłatnie porad i wsparcia mieszkańcom Ełku.

CELE PORADNI RODZINNEJ

Celem Poradni Rodzinnej jest zaspakajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego poprzez:

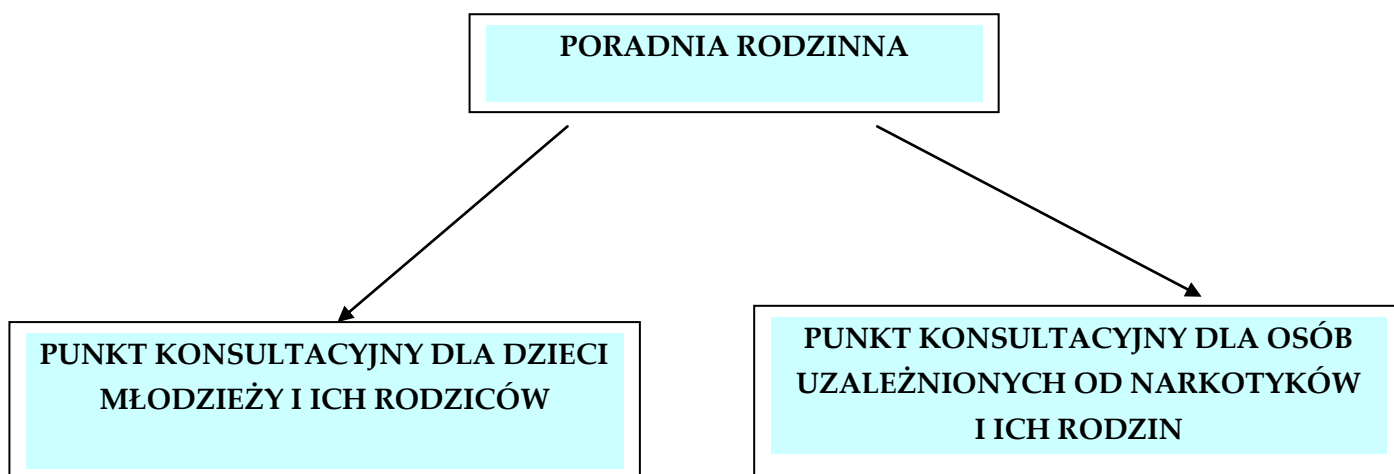
1. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży w zakresie umiejętności społecznych i dojrzałości emocjonalnej.
2. Zapobieganie problemom emocjonalnym dzieci i młodzieży.
3. Zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym dzieci i młodzieży, w tym agresji i przemocy.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży od tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych i hazardu.
5. Zapobieganie przemocy w rodzinie.
6. Wyrównywanie szans życiowych u dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych.
7. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny.
8. Udzielanie pomocy rodzinie w dostosowaniu metod wychowawczych i edukacyjnych do możliwości i indywidualnych potrzeb psychofizycznych dziecka.
9. Prowadzenie edukacji prozdrowotnej i promowanie zdrowia psychicznego wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.
10. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły w zakresie problematyki prorodzinnej.
11. Udzielanie pomocy psychologicznej rodzinie m.in. poprzez uaktywnianie jej członków w rozwiązywanie problemów rodziny.
12. Udzielanie pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania.
13. Pomoc psychoterapeutyczna osobom z zaburzeniami odżywiania się (anoreksja, bulimia).
14. Pomoc terapeutyczna osobom uzależnionym od alkoholu, hazardu, narkotyków.

15. Pomoc terapeutyczna członkom rodzin, w których występują problemy uzależnień.
16. Podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych na rzecz osób i instytucji.
17. Wspieranie nauczycieli i pracowników instytucji współdziałających z Poradnią Rodzinną w pełnieniu ich roli.
18. Współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i jej członków w zakresie rozwiązywania jej problemów.

Poradnia Rodzinna realizuje swoje zadania w następujących formach:

1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla dorosłych, dzieci i młodzieży.
2. Psychoterapia indywidualna i grupowa dla dorosłych, dzieci i młodzieży; (krótkoterminowa, długoterminowa, indywidualna dzieci itp.).
3. Psychoterapia rodzinna i małżeńska.
4. Warsztaty i treningi psychoedukacyjne; (np.: dla rodziców spodziewających się dziecka, mających małe dzieci – do lat 5 itp.).
5. Konsultacje.
6. Diagnozę psychologiczną, psychopedagogiczną.
7. Interwencje kryzysowe.
8. Mediacje rodzinne.
9. Doradztwo.

STRUKTURA PORADNI RODZINNEJ PRZY URZĘDZIE MIASTA ELKU

XIII. ZAŁĄCZNIK NR 2

14.1. Standard Punktów Konsultacyjnych.

▪ Cele Funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego:

- 1) Permanentne zwiększanie wiedzy w zakresie szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i przyjmowania innych środków psychoaktywnych, a także w zakresie zjawiska przemocy, w odniesieniu do mieszkańców Ełku.
- 2) Propagowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, a także przeciwdziałania chorobom będących ich konsekwencją. Cel ten realizowany jest poprzez ułatwienie mieszkańcom Ełku dostępu do informacji na ww. tematy.
- 3) Wspomaganie i wspieranie funkcjonowania mieszkańców miasta Ełku.
- 4) Wzrost poziomu standardu funkcjonowania w środowisku społecznym osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, jak i osób współuzależnionych będących mieszkańcami Ełku.

▪ Usługi świadczone w punkcie konsultacyjnym skierowane są do mieszkańców Ełku, a w szczególności do:

- 1) Osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz osób współuzależnionych.
- 2) Dzieci i młodzieży z terenu miasta Ełku, pochodzących z rodzin, z problemem alkoholowym.
- 3) Osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, wymagających podjęcia działań interwencyjnych, w tym także rodzin i małżeństw.
- 4) Osób doświadczających i stosujących przemoc.

▪ **Zadania punktu konsultacyjnego:**

- 1) Dokonanie oceny sytuacji rodziny oraz jej diagnozy
- 2) Świadczenie usług specjalistycznych w zakresie działań realizowanych przez Poradnię Rodzinną.
- 3) Prowadzenie działań zmierzających do wzbudzenia motywacji w kliencie, która prowadzić będzie do podjęcia leczenia.
- 4) Udzielanie informacji dotyczących kierowania do innych placówek.
- 5) Udostępnianie informacji w postaci różnorodnych materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
- 6) Prowadzenie informacji telefonicznej – w godzinach pracy poszczególnych specjalistów.
- 7) Prowadzenie sprawozdawczości z udzielonych porad i konsultacji – do 31 stycznia roku następnego.

▪ **Punkt konsultacyjny nie wydaje zaświadczeń oraz opinii dotyczących klientów poradni.**

▪ **Baza lokalowa**

- 1) Punkt Konsultacyjny powinien dysponować odpowiednią bazą lokalową, która umożliwi pracę z klientami, zarówno indywidualnie jak i grupowo.
- 2) Punkt konsultacyjny powinien być wyposażony w telefon, który obligatoryjnie czynny będzie przynajmniej w godzinach pracy poszczególnych specjalistów.
- 3) Punkt konsultacyjny działa 5 dni w tygodniu, w godzinach zgodnych z harmonogramem pracy Poradni Rodzinnej.
- 4) Wiadomości na temat działalności Poradni Rodzinnej powinny być dostosowane, aktualizowane i rozpowszechniane na bieżąco poprzez umieszczanie istotnych informacji na tablicy informacyjnej przy Poradni Rodzinnej, podstronach internetowych Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku oraz przy wykorzystaniu innych metod informacyjnych.
- 5) Zarówno wymiar czasu pracy jak i jej zakres określa Prezydent Miasta Ełku, uwzględniając potrzeby środowiska lokalnego.

▪ **Pracownicy zatrudnieni w Poradni Rodzinnej powinni posiadać określone kwalifikacje, umiejętności oraz uprawnienia pozwalające im na świadczenie usług zgodnych z zawartą umową.**

- Za koordynację pracy Poradni Rodzinnej odpowiada Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku.
- Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku odpowiedzialny jest za zgodność realizowanych przez poradnię zadań ze standardem, który stanowi niniejszy załącznik.

14.2. Standard jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach wsparcia dziennego

- Program profilaktyczny powinien uwzględniać:

- 1) Podmiotowość i troskę o uczestnika.
- 2) Poszanowanie indywidualności każdego z uczestników programów.
- 3) Prawo do wyrażania własnych opinii, poglądów, a także respektowania systemu wartości.
- 4) Wiek, możliwości i rozwój uczestników Programu.

- Kompatybilność

- 1) Rodzaj programów dostosowany jest do problemów, a także osób będących jego uczestnikami.
- 2) Cele Programu, a także wynikające z niego działania powinny mieć ściśle określonych odbiorców.
- 3) Realizacja Programu powinna być poprzedzona odpowiednią diagnozą, celem podniesienia jego skuteczności.

- Efektywność, zakres i czas realizacji

- 1) Program powinien być dostosowany do aktualnej wiedzy i w sposób optymalny winien ją wykorzystywać, szczególnie w odniesieniu do metod, form, rodzajów oraz strategii działania.
- 2) Program powinien bazować i uwzględniać wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej.
- 3) Program powinien zawierać metody i formy pracy, które podniosą skuteczność jego oddziaływań.

4) Zakres Programu może obejmować i skupiać się na konkretnych sprawach, jak i szerszych dysfunkcjach, które poprzez jego wdrożenie zmierzają do niwelowania, zmniejszania i usuwania określonych problemów.

5) Czas trwania Programu uzależniony jest od zdiagnozowanych problemów, a także jego zakresu.

▪ **Metody, struktura, organizacja programów**

1) Metody i struktura Programu powinny być dostosowana do odbiorców.

2) Metody i struktura Programu powinny być atrakcyjne i aktywizujące jego odbiorców.

3) Realizacja Programu powinna uwzględniać zasoby i możliwości organizacyjne miejsc, gdzie będzie prowadzony.

4) Program powinien być ukierunkowany na kontynuację podjętych działań. Powinien uwzględniać również działania własne.

▪ **Ewaluacja**

1) Program powinien podlegać ewaluacji, czyli ocenie jego skuteczności.

14.3. Standard zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży

▪ **Forma i cele zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży**

1) Zajęcia pozalekcyjne, prowadzone nieodpłatnie i przeznaczone dla dzieci oraz młodzieży z terenu miasta Ełku, np. zajęcia sportowe, zajęcia ukierunkowane na rozwój pasji i zainteresowań, zajęcia aktywizacyjne uwzględniające aktywne formy wypoczynku itp.

2) Zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży, w szczególności sprawiających problemy wychowawcze, zagrożonych demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami.

3) Celem zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży jest zapewnienie jak najbardziej optymalnych warunków do statecznego rozwoju, umożliwienie dostępu do nieodpłatnych form spędzania czasu wolnego oraz wyrównywania szans na tym gruncie.

4) Przyjmuje się, że co najmniej jedna osoba z kadry prowadzącej zajęcia winna posiadać odpowiednie kwalifikacje i umiejętności w zakresie profilaktyki uzależnień.

14.4. Standard systemu wsparcia w mieście Ełku

System wsparcia w mieście Ełku zakłada kompatybilne i spójne działania wszystkich podmiotów realizujących zadania w zakresie wspierania dziecka i rodziny. Usługi i oferty świadczone przez te podmioty powinny obejmować rodziny oraz osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Ponadto winny one być dostosowane i wynikać z potrzeb rodziny, a także środowiska lokalnego.

Bardzo ważną rolę w systemie wsparcia odgrywa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku, który z mocy ustawy, a także celów statutowych powołany jest do udzielania rodzinom różnorodnych form wsparcia. Istotną rolę odgrywa także szkoła, która jako nieodzowny element wsparcia prowadzi działania skierowane do dzieci i młodzieży. Działania te należy wesprzeć lub też uzupełnić po to, aby podnieść efektywność ich realizacji.

Priorytetowym zadaniem systemu wsparcia w mieście Ełku jest wspomaganie dziecka i rodziny w rozwiązywaniu problemów oraz wypełnianiu jej podstawowych funkcji. System wsparcia powinien aktywizować i zachęcać rodziny do podjęcia działań oraz zmian, a także stwarzać możliwości do podejmowania własnych inicjatyw w tym kierunku. Skoordynowanie i zintegrowanie działań lokalnych podmiotów na rzecz rodziny zwiększają skuteczność podejmowanych rozwiązań.